

UKA 2020/15a
27. september 2020
Múte Bourup Egede

Naalakkersuisut siulittaasuata ammaanermi oqalugiaataa tunngavigalugu oqallineq.

(Naalakkersuisut Siulittaasuat)

Aasap ullui nuanningaartut nukissanillu aallerfiusut qaangiussimalerput, ukiorlu takkukkaluttuarpoq.

Ataqqinartut nunaqqatit Inatsisartunilu ilaasortaqtatit, ukiap ilisarnaatigilersimasaasa ilaat – Inatsisartut ukiuat nutaaq aallartippoq.

Siunissaq aggersoq, innuttaasunit qinikkatut sulinermik periarfissinneqarsimasugut kiffartuussinissamillu pisussaaffeqartugut ilusilersueqataaffigissallugu sulineq aallarterparput. Qanortoq eqqaamajuartigu innuttaasut sinnerlugit taakkulu pillugit maaniinnerput.

Inuit Ataqatigiit upperaata nunatsinni inuit tamarmik pilersitsisinnaassuseqartut inuiaqatigiinnullu tunniussassaqtatut.

Nunarujussuarmi inuiannguuvugut sialluta inuusut. Qangaaniilli nunatta tunniussinnaasai tunngavigalugit inuuniuteqartut, nammaqatigiittut, nunatsinnik avatangiisitsinnillu eriaginnittut – kingulissat atugarissaarnissaannik pingaartitsisut.

Piffissaq kingulleq tikillugu nunatta aningaasarsiornera ingerlarsortorujussuuvoq. Inuiaqatigiinnili amerlanerpaat misigisimapput inuuniarneq akitsoriartuinnartoq. Siuariartorneq inunnit ikitsuinnarnit iluaqutigineqartoq. Peqareersut pinikkaluttuinnartut, inuiaalli amerlanerpaartaat inuuniarnikkut angummanniarsarillutik ineriartornermut peqataanngillat.

Coronap kingunerisaanik siunissatta naatsorsoruminaannera piugaluartoq, ullumikkut coronali aamma sioqqullugu nunaqqaterpassuagut aperigutsigit: kinguaatta siunissaat uagut atukkatsinnit pitsaanerussanersoq, amerlasuut akissutissaminnik nalornissagunarput.

Sulisinnaasummi ukiuni aggersuni ikiliartornissaat arlaannattaluunniit arajutsisimagunangilaa. Pilersuisussat ikiliartulereersut pilersorneqartussallu amerliartulersut aamma sulisartorpassuarnik siunissamat ernumanermik pilersitsipput.

Ullumikkummi sulinermik inuussutissarsiuteqartorpassuit ukiorpassuarni inuiaqatigiit ullumikkut killiffitsinnut kivitseqataasimapput.

Taakkuli ilarpassuisa sulerulussimanermik kingorna kinguaamik siunissaat namminerlu utoqqalillutik suliunnaarnissaminni atugassatik ernumagilersimavaat. Ilami allaat amerlasuut nunarput qimallugu utoqqaliartortalersimapput, nunaminni utoqqaligunik angummanniaannavittussaagamik. Inuiaqatigiillu

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

alajaallutik kivitseqataaffigisimasatik pisariaqartitsilernerminni isumalluutigisinnaangitsutut ilaatigut misigilersimagamikkik.

Taassumallu saniatigut inuusuttorpassuit sulinerup silarsuaanut appakaassimanngitsut pisortallu iluanni sulerinersut ilisimaneqavigatik nalunaarsorneqarsimasut aamma inuiaqatigiinni aaqqiivigisariaqartut ilagalugit.

Inuit inuuniarnikkut atugarissaarnerat salliuttariaqalerpoq.

Piffissanngorpoq nunatsinni inuit atugaannik malunnatilimmik kivitseqatigiinnisarput. Nunattami inuuffigiuminarnerusup najugarissallugulu orniginarnerusup ilusilersuiffiginissaa pisariaqarpoq.

Meeqqap naarmiuulerneranniit peroriartorneranni, ilinniarnernanni, sulisartuuneranni taakkualu angajoqqaavisa aanaakkuisalu atugaat pitsaanerpaajussasut qulakkeertariaqarparput. Ilaqutariimmi nunatta napatitsisorai, atugarissaarpatalu nunarput ingerlalluassaaq.

Inuimmi tamatta periarfissinneqaraangatta, upperineqaraangatta, nukimmik peqalersarpugut akiugassaanngitsumik. Allaat nukissaqalersarpugut tullitta atugarissaarnissaanik tunngavileeqataarusulluta.

Tassa qangaaniilli nunatsinni nukik pigisarput. Nammaqatigiinneq, inuiattullu ataatsimoorussaqluni susassareqatigiinneq. Pigiuartariaqarput.

Amerlasoorpassuartigut ingerlalluarfeqarpugut tamanna pingaarpoq naqissusissallugu.

Ingerlanerluffigisavulli sorlai tikillugit samminngikkutsigit, ingerlalluartut amerlanerillu ingerlallualernissaat pinaviangilaq. Taamaammanuna inuit atugaat siuarsassallugit qitiutittariaqarigut.

Inuit isumassortariaqartut naatsorsuutigisinnaassagaat pisariaqartitsiffimminni piffissaatillugu ikiorneqarsinnaanissartik.

Annertuunimmi imaannaangitsunillu inuiattut unammilligassaqarpugut. Amerlavallaartumilli taakku qaangerniarlugit kingusinaarluta 'innerup ikummariivissimasup' qamiterniarneraluarnernanut aaqqiiniartarpugut.

Siusissukkut iliuseqarneq aaqqiissutissaat pingaarnerpaat ilagaat.

Aaqqiissutissallu ilaattut siunnersuutigaarput meeqqap naarmiuulerneranniit pingasunik ukioqalernissaata tungaanut, isumaginninnikkut sulinermi ullumikkumut sanilliullugu annerungaartumik ilaqutariit ukkatarineqalissasut.

Taamaalilluta inuuniarnikkut isumaginninnikkullu unammilligassatta ukkatarinerisa annertusinerisigut kingusinaartigata, 'innerullu ikummarpallaannginnerani' sunniuteqarluartumik iliuseqarsinnaalernissarput.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Angunissaanut isumaginninnikkut aaqqissuusaanikkullu suliassa qarpoq. Tassungalu ilaalluinnarpoq periorsaasut ikortaallu amerlanerusut piginissaat, taakkualu atugaasa akissaataasalu malunnaatilimmik pitsaanerulernissaat.

Suliassa qarpuq naammattunik, upperisariaqarparpullu anigorsinnaallugit. Qinikkatullu suliassarput pingaarnerpaaq tassaavoq inuiaqatigiinnut sinaakkusersuissalluta iluaqutissaannik.

Tatigeqatigiinneq, ulluinnarni atukkat pitsaanerulernissaat kivitseqatigiinnissarlu tunngavigalugit.

Inuit najukkaminni nammineq siuariartortitsisut pilersissallugit. Nukiimmi innuttaasup pigereerpai, nukiit piusut aaqqissuusaanikkut siuariartortitseqataasinnaangorlugit aqutissiuutissavagut.

Inuiaat qallikkut ilorlukkullu peqqissut pilersissallugit pisariaqarpoq piorsarsimassutsikkut inuiattut nukittorsaatissatta annertusarnissaat.

Piorsarsimassutsimik pinngorartitsinermillu suliallit nunatsinni tulluusimaarutissagut amerlaqaat. Piginnaanerujussuaq anersaakkut tamatsinnut siammarterneqartartoq inuiattut nukittorsaatigaarput.

Piorsarsimassutsikkut atukkat ullumikkorniit pitsaanerulersinnerisigut suli inuiattut nukittunerulernissarput upperaarput. Qallikkuinnarmi siuariartorneq amigarpoq, ilorlukkut ineriartorneq aamma ilaangippat.

Siunnersuuteqartarnerpullu nangillugu ingerlaatigaluta piorsarsimassutsikkut timersornermilu pitsanngorsaanernut pisarnitsitut peqataasarumaarpugut.

Nunatta sineriaani sumulluunniit pigaanni innuttaasut eqqartortugaat tassaavoq peqqinnissaqarfippat. Tassani sulisorpassuit sapinngisartik tamaat ilungersoraluartut, innuttaasut peqqinnissaqarfimmit pitsaanerusumik sullinneqarnissartik ujjartoraat tusaanngitsuusaarneqarsinnaanngilaq.

Pingaarnertullu aaqqiivigisassat ilaat tassaavoq peqqinnissaqarfitta aaqqissuusaanera pitsanngorsassallugu. Nunatsinnilu sumiikkaluaraanniluunniit peqqinnissaqarfimmit tutsuiginartumik toqqissisimanartumillu sullinneqarnissamik tunngavissiineq.

Ullumikkummi nunatsinni illoqarfinni peqqinnissaqarfimmut toqqissisimajunnaarneq piviusuuvoq. Assersuutigalugu illoqarfiit ilaanni nakorsaarutsitsinerit ernissuurtuerutsitsinerillu, soorlu Ittoqqortoormiit nakorsaarutsissimanera aamma Aasianni ernisinnaajunnaarsimaneq toqqissisimajunnaartitsisimasut.

Napparsimasut peruluttullu nappaataasa piaartumik paasineqarlutillu katsorsarneqartarnissaannik sulineq pitsanngorsagassat ilagaat. Inuit Ataqtiginiit ilaatigut taamak pitsanngorsaanissamik siunnersuuteqarnikuuvugut Inatsisartunit taparserneqartumik. Upernaarli Naalakkersuisut suliaq taanna naammassisassanngorlugu timitalerneqartussanngorlugulu Inatsisartunut saqqummiuteqqittussaagaluarpaat. Ullorli manna tikillugu taamaliunngimmata pingaarnersiunerat

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

sumiittoq paasinarsivoq. Saqqummiussisimangninnertimmi sumik tunngaveqarnersoq iluamik nassuiarnikuunngilaat.

Siusissukkut iliuseqarnermi, meeqqap naarmiuulerneranit pingasuliinissanut ilaalluinnarpoq ilaqutariit erniartortarnerannut atukkat aaqqiiviginissaat. Meerartaartussarpassuimmi illoqarfitsik nunaqarfitsilluunniit qimallugu ingjallorteqaratik erniartortarput. Ilaanni ilaqutariittut inuunermit ilungersunartumik misigiffiusartunik. Susassaqtut ilaatigut juumuut kattuffiat peqatigalugu aaqqiissutissanik ujartuisinnaaneq siunnersuutigaarput.

Ilaqutariimmi inuunerata aallartilluarnissaa pingaarluinnartuuvoq. Taamatullu aamma ippoq erninermi sulinggifteqartarnerit pitsaasuunissaat. Ukiuni kingullerni allorialaartalernikuuvugut pitsanngorsaataasunik. Naak sulii pitsanngorsagassaqaraluaqisoq.

Ukiaq manna kiisami erninermut aningaasaateqarfimmik pilersitsinissaq aaliangiiffissatta ilagaat. Taassuma atuutilernissaanut meerartaartut tamarmik toqqissillutik sulinggifteqarsinnaalernissaat pingaaruteqarpoq. Piffisarmi taanna meeqqap ilaqutariillu peqqisumik siunissarnissaannut tunngavileeqaataasarluni.

Inuit atugaannik pitsanngorsaansami avaqqunneqarsinnaangillat kommunet. Taakkuummata ulluinnarni innuttaasut atugaannik kiisalu inatsisit atuutut aallaavigalugit, qanimut sullissillutillu malussarsinnaanerpaat. Taamaallutillu aqqitassat suunerinik tikkuussisinnaalluurtut.

Nunatsinni kommunet tallimaasut susassaqtullu tamaasa peqatigalugit; Illoqarfiit annerit, isorliunerusut nunaqarfiillu tamarmik ineriartornissaannut, siunnerfinnut qanimut peqataatinnissaat atugassarititaasullu taakkununga ajorsartortinnginnissaat pingaaruteqarpoq.

Kommunet peqatigalugit pisortani allaffissornerup annertuallaalersimasup uagutsinnut inuiannut kalaallinut tulluussaatigalugu – annikillisinnaasalu siunertaralugu; Anguniakkat, eqaallisarneqarsinnaasut periutsillu aamma assigiissarneqarsinnaasut ujartuiffiginerusariaqarpagut. Tassani Kommune Qeqertalimmi allaffissornikkut nutarterineq, inuk qitiutillugu inerisarneqartoq alakkaamaneqarluni isumassarsiorfissatsialaavoq.

Paaserusunnarporlu Naalakkersuisut kommunet siunissaat pillugit qanoq takorluugaqarnerisut annerusumik paasissallugu. Naalakkersuisummi Siulittaasuata oqalugiataani suliat kommunet peqatigalugit ingerlareersut, kommunet pillugit eqqaaneqartuni kisipajaamik eqqaaneqarmata.

Periarfissatut isigaarput kommunet nunattalu siunissaa eqqarsaatigalugu – Inoqarfiit nunattalu immikkoortuisa periarfissaat tunniussiinnaasaalu aallaavigalugit ukiunut qulikkaanut kommunet peqatigalugit pilersaarusiortoqassasoq.

Ullumikkut ukiumit ukiumut aamma Aningasanut Inatsit nikerartuortoq kisiat tunngavigiunnaarlugu innuttaasut aammalu inuussutissarsiortut, sumi qanorlu ineriartortitsisoqarnissaa nalornisigiunnaarlugu utaqqiinnarunnaarlutik periarfissaannik tunngavissiissagaluarpuq, siuariartuutissatsinnik.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Inuussutissarsiornikkut siuariartortuarnissarput kiisalu inuit nunatsinni amerlanerpaat imminut napatinnissaannik annertusaajuartariaqarpugut.

Inuit imminut napatittut amerlanerpaajunissaannut anguniagaqarnermi avaqqukkuminaappoq akileraartarnikkut isumaginninnikkullu eqaatsumik, innuttaasullu inuuniarnikkut oqilisaavigineqarnissaanik siunertalimmik aqqissuusseqqinneq.

Angujumagutsigulu avaqqussinnaanngilarput ilinniartitaanermi qaffassartuarnissarput alakkaamasaqartuunissarpullu. Ilinniartitaanermi qanorluunniit ittuugaluarpas naammattunik uppersaatissaqartitsivoq imminut akilersinnaasoq.

Qujanarpoq inuusuttorpasuit ilinniartutik siunissaminnut eqqanaarsarmatalusooq. Amerlanerilli ilinniakkamik aallartitsillutillu naammassinnittarnissaat annertusartariaqarparput.

Ilinniakkamik naammassinnittartut amerlinissaannut nukit meeqqat atuarfianiinnangajak aqqiiniarnermut atornerqarnerat allanngortariaqalerpoq.

Meeqqat atuarfiata pitsanngorsartuarnissaanut nukinnik atuinerput ajunngilaq. Ingerlanerluttutullu nalilikkanut nutaamik aqqissuusseqqinnissanik nukinnik atuinnaarluta, meeraq qitiutillugu aqqittariaqavissunut nukivut atortariaqalerpavut.

Tassanilu avaqqunneqarsinnanngitsuvoq siusissukkut iliuuseqarneq. Taamaammanuna meeqqap naarmiuulerneraniit pingasunut ukioqalernissaanut annertusisamik ukkatarinnilernissarput siunnersuutigigipput. Tassaniimmammi meeqqap inuunermini toqqammavissaminik pigisaqalersarnera.

Piffissamimi tassani meeraq pitsaasumik sinaakkuserneqaruni ilisimatuussutsikkut naammattumik uppersagaavoq, inuunermi sinnerani patajaannerusumik periarfissaqalersartooq. Ilaqutariillu aamma amerlanerpaat taamaalilluni peqqissut tunngavissaat.

Ilinnialersussallu siunnersorneqarluartarnissaat aamma annertusartariaqarparput, taamaalilluta inuusuttut ilinniarusutaannut piginnaasaannullu tulluurtumik aqqutissiuuttarnissaat.

Nukivut assiliamik annerusumik isiginnilluta aqqiinnissanut atulerniartigit, attateeqqat ataasiakkaallusooq passunniarusaartuusillugit aqqiiniarunnaarluta.

Piffissanngorpoq ilinniakkat nunatsinni pisariaqartitatta annertusarnissaat. Assassornermit ilinniarnerniit qaffasissumik ilinniakkat eqqarsaatigalugit. Minnerunngitsumillu ilinniartitaanitta nunatsinni inuussutissarsuitinut nappatigisatsinnut ineriartuutigisinnaasatsinnullu tulluussartariaqarlugit.

Inuussutissarsiornikkummi piujuartitsisumik siuariartortuassagutta, ilinniarsimasunik inuussutissarsiutinut ingerlatatsinnut kivitseqataasinnaasunik peqartuartaqarpugut.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Nunatsinnimi immitsinnut aallaviginerulluta immitsinnullu periarfissinnerulluta ingerlanissarput pisariaqarpoq.

Nunatta avataaneersunit aningaasaliinerit, sullinneqarnerit periarfissiinerillu sinaakkusiiffigilluarfigisimagutsigit imminnermini ajunngilaq. Namminerli uagut nunatsinni suliasamik kivitsisinnaanerluta imminnullu aallaavigeqqaarsinnaanerluta periarfissarsuunngippallaaqaagut.

Nunatta avataanut siunnersortinik 100 mio.kr.-ilikkaanik taamannanik atuivugut. Soorlu inatsisilerituunut uffa nunatsinni suliasat taakkorpiaat aamma suliarineqarsinnaasut. Tassa aningaasap toqqaannarluni nunatsinniit anninneqarnissaa nunatta avataaneersunik atuinikkut toqqarneqartarpoq. Uffa nunatsinneersut toqqarsimagaanni aningaasat atorneqartut nunatsinni arlaleriarlutik kaaviaaqaartussaagaluit.

Suna orniginarnerua, aningaasaativut pisussutivulluunniit nunatsinniit aniaterusaassallugit imalunniit nunatsinni amerlanerpaat sulisissallugit naleqarnerulersissallugilluunniit?

Inuit Ataqatigiit isumaat ersarippoq. Nunatsinni sutigit tamatigit imminut kivissinnaasavullu aallaaviginerusariaqalerivut. Tamanna isumaqanngilaq avataanersunik mattussiniarnerusoq. Isumaqaqporli nunatsinni nunaqqatitta suliasamik sapipalaanngisaanik kivitsisinnaaneramik upperinnineq. Siunnerfimmullu tassunga peqatiserassi. Pisariaqanngitsumik aningaasat aniatikkunnaarlugit iluaqutiginerulerniassavagut.

Naalakkersuisut Siulittaasuut ammaanermi oqalugiaammimi tamakku eqqartungaangimmagit paaserusupparput Naalakkersuisut, pisuussutitta aningaasallu nunatta avataanut aniarusaarnerannut qanoq politikkeqarnerisut.

Massakkummi takusinnaasatta ilaat tassaavoq nunaqqativut periarfissamik annertuumik ineriartuutigisinnaasaminnut aporfeqaqattaartut. Nunatta avataaneersut ilaatigut patsisigalugit.

Assersuutissaavoq nunatta kujataani pinnerasaasiornermik siuarsarusuttut, Tugtupit-ip atorluarneratigut nunaqavissut nammineerlutik inerisaarusukkaluarlutik aporfeqalersimasut.

Ukiuni kingullerni nammineerlutik aningaasalersorlugu Tugtupit-ip immikkuullarissuunera ilisimatuussutsikkut misissortissimavaat, piginnaasai qinngornernillu ulorianartunik killissarititaasoq qaanerlugu akoqannginnerat il. II. Taamaalillutik ilisimasat immikkuullarinneranik naqissusiisut tunngavigalugit niuerfinnut ussassaarineq suliarisimallugu.

Nunarsuarmioqatitsinnit assut piumaneqalersimavoq pisisusaqarluaraluarluni, nunaqavissulli inerisaajumasut aporfimmik peqarput. Tassalu inerisarumasartik annerpaamik Kuannersuarniimmat tassanilu Australiamiut akuersissutaateqarnerat aatsitassarsiorsinnaanermullu qinnuteqarniarnerat.

Naalakkersuisut kikkut piffimmi tassani ineriartortitsissanersut toqqarniarpaat – Australiamiut annertuumik mingutsitsisussat imaluunniit nunaqavissut avatangiisinik eriginnillutik pinnerasaasiorniartut? Naalakkersuisut Siulittaasuata ersarissumik akisinnaappagu qujanassaaq.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Inuit Ataqatigiit nunaqavissut siuarsarusuttut toqqarpagut. Aamma uagut peqataaffigisatsinnik periarfissiinissamut inatsisitigut aporfinnik pilersitseqataasimagutta, nassuerutigalugu erngertumik aaqqiiviginissaanut piareersimalluta oqaatigissavarput.

Inuit Ataqatigiit ernumaammernanngitsoornarinngilaat Naalakkersuisooqatigiit nunatsinni, Kuannersuarni uranisiortoqarnissaanik ulluni kingullerni nalunaarutaasut aallaavigalugit ammaassartulernerat. Ukiorpasuarni apeqqut taanna inuiaqatigiinni akkerliissutaasimaqaaq. Ilami ilaqutariit akunnerminni allaat imminnut susassareqatigiinneranut innarliisimalluni.

Akkerliissutivut salliullugit suleriaaseqartoqarnera inuiattut iluaqutiginngilarput. Ataatsimoorfissarsiornerusariaqarpugut akkerliiffigut ujartuinnaqinagit.

Avatangiisitsinnut inuussutissarsiutitsinnullu pioreersunut annertuumik innarliisinnaasumik ammaaniarneq akkerlilissallugu tunngavissaqarluarpugut. Uagut qunugingeqarpugut piffissaatillugu itigartissallugu, pioreersunik aammalu periarfissanik allanik ineriartortitassaqaqtut upperigatsigu. Nunatsinnullu sunniuteqarnerlunngitsumik itigartitsinnaasugut Naalakkersuisut apeqquteqartarnitsinni uppersartarmassuk ataasiaratik.

Eqqaamasariaqarparpullu aamma, innuttaasut nunatsinni nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiinik illersugaammata. Oqartussaannerminnik pisinnaatitaaffeqarmata Naalakkersuisut avaqqussinnaanngisaannik aamma nunat tamalaat akornanni atsiogataaffigisimasaannik. Allaat naalagaaffeqativut peqatigalugit nunat tamalaat akornanni siuttuullutik tunngavisseeqataaffigisimasaannik.

Avatangiisitsinnik eriaginninnerunissarpugut silallu pissusaata allanngoriartorneranut nunarsuarmioqataasutut iliuuseqarnissarpugut meerartatta inuusuttattalu nunatsinni siuttuuffigaat.

Inuusuttatta apeqqummi tassani siuttuulersimanerat siunissaminnullu ernummateqarnerat politikikkut ullumikkorniit annerusumik iliuuseqartariaqalernitsinnik pissusaaffiliivoq.

Suleqatigiinnikkummi aatsaat silap pissusaata allanngoriartornera avatangiisittalu eriaginerullugu inuunissatta angunissaat pisinnaavoq – Tamanna nunatsinniinnaanngitsoq nunanilli allanik suleqateqarnermik aamma pissusaaffiliilluni.

Nunatta anguniagassaanik qaffasissunik ilisimasanillu tunngaveqartumik ataatsimoorfissarsioritariaqarpugut. Taamatullu aamma nunanik allanik suleqatissarsioritariaqarluta.

Uagummi issittumi annertuumik silap pissusaata allanngoriartorneranit avatangiisillu mingutsinneqarneranit sunnigaavugut. Nammineq iliuuseqarnitsigut inissisimaffittalu atorluarneratigut nunatsinni periarfissagissaarpugut. Inuussutissarsiornikkut, ilisimatusarnikkut nukissitunik ataavartunik, ila soppassuartigut siuariartornissatsinnut iluaqutiginnaasatsinnik.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Inuusuttatta meerartattalu nunarsuarmioqataanertik siunissartillu pillugit kissaataat politikkeritut tusaanngitsuusaarsinnaanngilarput, iliuuseqartariaqarpugut.

Issittup soqutigineqaraluttuinnarnera ukiuni kingullerni malugaarput. Nunat pissaanilissuit nunatsinni issittumilu soqutigisatik annertusaavigaat. Niuerfiit pisuussutillu nutaat sikup aakkiartorneranit periarfissaalersut pinnaassutigartulerlugit.

Nunarsuarmioqatigiit akunnitsinni issittoq pillugu isumaqatigiissutit pioreersut nukittorsarnissaat pisariaqartutut isigaarput. Ilaatigummi sakkulersorfiunngitsumik ineriartornissamik isumaqatigiissutit imaqarnerat attanneqartuartaqartoq isumaqaratta.

Nunarput issittorlu sakkulersorfiussanngillat. Tamannalu Naalakkersuisutta qulakkeerniartuassagaat sakkortuumik kissaatigaarput. Ullumikkummi ineriartorneq ernumaammernartunik arlalinnik peqarpoq. Ilami naalagaaffeqatigut, danskit issittumi sakkulersornermik annertusaanerat, ilaatigut timmisartunik sorsuutunik nunatsinniisitsissamaalernerat Naalakkersuisutsinnit illuatungilerneqartanngillat.

Misinnarporlu aamma danskit issittumi qanoq periuseqasanersugut annertooujussuarmik oqaasissaqartitaasut.

Tamanna mumisittariaqarpoq. Nunammi allat nunatsinni nunanut allanut politikkimik ataatsimoorussaqaannginnerput maanna namminneq iluaqutissamittut atulersimavaat.

Aammaarluta oqaatigeqqissavarput, piaarnerpaamik nunatsinni nunanut allanut politikkimik ataatsimoorussatsinnik suleqatigiilluta tunngaviliisariaqarpugut. Aatsaami taamaaligutta nukittunerpaamik inississaagut.

Qulakkeertariaqarparpummi nunarput issittorlu pineqartillugit, uagut avaqqulluta ingerlatsisoqarsinnaanngitsoq.

Nunatsinni imminut pilersorneq annerusoq taamaalillunilu avataaniit eqqussukat annikillisarnissaat siuarsartuartaqarpoq.

Tigussaasumik apeqquummi tassani Inuit Ataqatigiit timitaleeqataasarpugut siunnersuuteqartarlutalu. Siorna siunnersuutivut imminut pilersornermut siursaataasussat, Inatsisartunit akuerineqarnikut timitativissallugillu Naalakkersuisunit ukiaq manna saqqummiunneqartussaagaluarput. Naalakkersuisulli siunnersuutaat isiginnaaraanni peqanngillat.

Tamanna akuersaarneqarsinnaanngilaq, Naalakkersuisummi manna ileqquliutiinnarpallaaqaat Inatsisartut, tassa namminneq sulisitsisumik suliakkiussaata soqutiginnivillugit naammassisannngimmatikkit. Naalakkersuisut Siulittaasuata nassuiartariaqarpaa sooq Naalakkersuisut taamak periaasipalaaqalernersut.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Taakkartugassaqarluarpugummi uagut partiillu allat siunnersuutaannik Naalakkersuisut siornali allaat saqqummiutereersimasussaagaluagaannik sulili naqinninnguamik ataatsimik naammassineqarsimangitsunik.

Nunani allaniittuugutta demokratiskimik iluamik ingerlatsiviusuni, tamakku kinguneqartinneqartassagaluartut qularnanngilaq. Ullumikkulli Naalakkersuisooqatigiit Demokraatit siuttuliullugit tunngavissatsinnik uniuuttumik ingerlatsisunut isiginngitsuusaarlutillu nipangiussiinnartalernikuupput.

Pissutsit taamaattut qimanniartigit. Naalakkersuilluarneq tunngavigilerlugu. Inuit partiillu ataasiakkaat pissaanermiinniinnaratik inuiaat pillugit, inatsisillu ataaniinnerput tunngavigalugu suliniarta.

Suliniarta ataatsimoorfigut aallaavigalugit – Naapertuilluartumik, aqutsilluarnermik unioqquitsisoqarpallu matooriinnarfiunngitsumik.

Akunnitsinni immitsinnut naapeqatigiissinnaanitsinnut akornutigaaavut pissutsit taamaalernerat. Taamaattualernerallu naammaleqaaq.

Politikkimut politikkerinullu inuiaat tatiginnikkunnaaraluttuinnarnerat tamatta pisussaaffeqarfigaarput mumisissallugu.

Suleqatigiinnerunissamut ataatsimoorfissarsiornissamullu iluaqutiginngisavut oqaasinngortittariaqarmata sammilaarpakka. Oqaasertalerneqartariaqarmata aamma Naalakkersuisunit soq taamaannersoq nassuiarneqartariaqarmata.

Ilami siunnersuutitta Naalakkersuisunit Naalakkersuisooqatigiinniillu pisariaqanngitsutut, atorsinnaanngitsutut allaat kusanaatumik pissusilersorluni itigartherissimasaat takusalerpavut ukioq affaanngitsorluunniit qaangiuttoq nammineq siunnersuusiaralugit saqqummiukkaat.

Assersuutigalugu meeqqat unnuami ornittagassaannik siorna siunnersuut itigartheriarlugu maanna Naalakkersuisut nammineq siunnersuutimittut qaqillugu saqqummiuteqqammerpaat. Soormitaavaana atorsinnaannginnerariarlugu ukioq affaanngitsorluunniit qaangiuttoq torrallataaneralersinnaagaat. Nammineq aatsaat siunnersuutigeriaramikku?

Aamma assinganik pivoq nunatsinni isumaginninnikkut unammilligassatta kivilluarnissaanik siunertaqarluni naalagaaffeqartitsinnik ikiortiserinninnissamut suliaq. Tassani Naalakkersuisut isuma taanna akerlerilluinnarsimavaat maannali isumassarsiatialattut isigilersimallugu.

Suliami Naalakkersuisooqatigiit naalaarumanngisaasa ilanni, tassalu mittarfinnut sanaartornermut tunngasumi maanna taamanikkut illuatungiliuttut mianersorfissatut taakkartugaat piviusunngorput.

Taamanikkut naaperiarnissamik oqariartuutinut allaat akerartorneqarpullusooq oqaatsit makku atorlugit – Sapiissuseqanngitsut, ineriartorumanngitsut, teknikkerunnaarlusi ila oqaatsit suut aamma

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

anninneqanngillat. Ullumikkut taamani aaliangernissamut tunngaviit aallaavigalugit mianersorfissatut taagukkagut piviusuupput.

Mittarfiit sanaartornerat sinaakkusiunneqartuniit akisuallaalersoq tusarliunneqartalerpoq, kakkanniangikkaluarluni oqarusunnarsilluni – Qanormi oqarpugut. Naalaarumananili tikkuartuinissaq suliallu imarisaanik oqallikkumanani naaperiaaniartunullu akerartuinissaq taamani Naalackersuisooqatigiinniit toqqarneqarsimammat uggornaq.

Pisulli pereerput, qaqinneranulli tunngavigaara ilinniarfigineqarsinnaanissaat neriutitigigatsigu. Tusaraanni ajuallaatigiinnaqinagit sivisuumillu ilassisinnaajunnaarnermik suleqatigiissinnaajunnaarnermillu kinguneqarteqinagit.

Pisariaqarpoq mittarfiit pillugit killiffiup imaannaanngitsup, innuttaasunillu aningaasalersorneqartussap qanoq ingerlariaqqinnissaanut oqaloqatigiittoqassasoq. Aallartiffiusariaqarporlu killiffiup isertukuluukkunnaarlugu Naalackersuisunit saqqummiunneqarnissaa.

Naalackersuisut Siulittaasuata Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinnerannut ammaanermi oqalugiaataa perersimasunik, pisussanik ilisimariikkatsinnik tupinnanngitsumillu coronap nalaani pisunik imaqarneruvoq.

Nualluussuup coronap ulloq manna tikillugu nunarsuarmioqatigiinnut peqqissutsikkut aningaasarsiornikkullu unammilligassaqaqtitsinera sulituuppoq.

Qujanartumik nunatsinni nunarsuarmioqatitsinnut allanut eqqugaanerlussimasunut sanilliulluta eqqorneqarnerput annikinneruvoq. Taamaattorli mianersorfissaqarpugut sulitu.

Ulluni makkunani nunani tamalaani coronap aappassaaneertuusilluni tuniluunnera atugaajartuaarpoq. Aamma nunani sanilerisatsinni angallannikkullu attaveqaateqarfigisatsinni.

Nunarsuarmi tunuluunnerup annertusiartoqqilerneru nunatsinni inuuniarnikkut annikinnerpaamik kalluaanissaa anguniartariaqarparput, tassami matusigallartariaqarnerit nalaassimasavut ajornanngippat uteqqittariaqanngillat.

Ilaatigut aamma kulturikkut timersornermillu aallussisortavut maanna eqqugaanerloreerput. Naalackersuisunit taamak eqquilluni aaliangersaasimanerit ataqatigiinngitsutut misinnarlutik.

Ilami nunami coronaqarfiunngitsumi nunaqavissunut sukannersumik maleruaqqusaqaqtitsiitigaluni nunanit coronaqarfiusunit nunatsinnut tikissinnaasut killilersunngingajavillugit Naalackersuisut aqqiisimanerat sumit tunngaveqarnersoq sulitu ulloq manna tikillugu ersarissumik nassuiarneqanngilaq.

Coronap atuunnera ilutigalugu aningaasarsiornikkut isumatusaarnerusumik siunissamullu eqqanaarinninnerulluta ingerlaaseqarnissatsinnik aamma pisussaaffiliivoq. Ullullu nalaatavut aallaavigalugit ukiorpassuarni pisortat allaffissornerujussuanik annikillisaanissat kiisalu inuiaqatigiit aqqiissuusaanerata eqaannerusumik pitsaannerusumillu aqqiissuuseqqiffigissallugu atorluarusunnaqaaq.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Ullut nalaatavut ileqqunik allannguinermik pilersitsiviupput. Ilagaallu nunatta avataanukarata nunatsinni takornariarnerit – aamma staycationimik taaneqartut tunngavilerneqarunarnat. Nunatsinni angallannerup unnuisinnaanerullu akikillineratigut malunnartumik nunaqqaterpassuatta atorluarsinnaanngorpaat. Siunissamullu eqqarsaatigisariaqalinnginnerparput taamatut aaqqiinerit qanoq inerisaqqissinnaanerlutigit.

Aningaasarsiornikkut coronap kingunerisaanik unammillerneqarnerput nukittorsaatigisariaqarparput, ullut taamaattut takkuteqqinnissaannut. Aalisakkammi akiisa appariangaatsiarnerat tunngavigalugu maanna eqqorneqarnerput malunnarsiartuinnarpoq, eqqumaffigilluartariaqarlunilu.

Nunarput aalisarnermik inuussutissarsiuteqarnermik ukiorpassuarni nappateqarsimavoq aamma qanorluunniit inuussutissarsiutinik allanik inerisaasoqaraluarpalluunniit aalisarneq inuussutissarsiutini pingaarnarpaajuartussaavoq.

Tassaavormi inuussutissarsiut pikkoriffigilluagarput allaat nunarsuaq tamakkerlugu inuussutissarsiummi tassani ingerlatsisut pikkorinnerpaat pitsaanerpaallu ilagaluta. Inuianguit amerlanngikkaluarluta tamanna tulluusimaarutissaraarput. Inuussutissarsiummillu nukittorsaajuartariaqarpugut.

Aalisarnerup siunissaanut aaliangiisuulluartut arlaqarput, tassungalu ilaavoq qanoq aqutsisoqarnersoq.

Qulakkeertuagassaraarpummi aqutsilluarnikkut kingulissatta aamma aalisarnermik pisuussutitsinnillu imaaneersunik ingerlatsiuarsinnaanerat.

Nunatta uummataata pingaarteqartup, aalisarnerup politikikkut sinaakkusersorneqarnissaanut ataatsimoorfiusumik siunnerfeqaqatigiinnissarput pisariaqarpoq. Tassaniimmat aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut nikeranngitsumik patajaatsumilli inuussutissarsiutaannut tunngavissiineq.

Ullumikkut aalisarnerup siunissaanut kukkuallaassagunangilanga oqassaguma nalornisoqartoq kiisalu susoqarniarneranik utaqqikatattoqartoq.

Ataatsimmitsitaliarsuarmik sulisoqarpoq, taannali suli naammassinngilaq. Ataatsimiitsitaliarsuaq kisiat utaqqiinnarnagu tunngavilersuutiginnarnagulu Naalakkersuisut aalisarneq suniarpaat?

Maannami nalunarunnaariartorpoq uani qinigaaffimmi aalisarnermi aqqissuusseqqittoqassanngitsoq, tassa aalisarnermut inatsit nutarterneqarnissaa ilimanarunnaariartortoq. Ataatsimiitsitaliarsuummi sulinera kinguaattooqqavoq. Maannalu naammassinissaminut piffissalersuiner, taassumalu kingorna inatsisiliornissamut tusarniaanissamullu piffissap atorneqartussap misilittakkat aallaavigalugit isigissagaanni; taava piviusorsiorpiannngilaq qinigaaffimmi uani tamanna pissasoq.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Inatsisartut ukiuanni aallartittumi suleqatigiinnissamut qilanaarpugut. Ullut unammillernartut, isummat naapitinniarnerninut atortarumaarivut qularnanngilaq assigiingissuserpullu ersertarumaartoq. Piumassuseqaruttali siammasissumik inerititaqarfiusunillu angusaqarsinnaasugut aamma upperaarpud.

Inuit Ataqatigiit, inuit ulluinnarni atugaasa ajorserianginnissaat salliutissavarput.

Amerlavallaammi atugarissaarnikkut unammillernartumiilersimanagerat inuiaqatigiinnilu isumaginninnikkut unammilligassavut kingusinaarani, siunissaq aningaasaliiffigalugulusooq salliuttariaqalermata.

Nunatta pisuussutai pingaarnarpaat, tassalu inui peqataasutut misigitillugit.

Inummiit inummut tatigeqatigiinnermik, akisussaaqatigiinnermik kivitseqatigiinnermik susassareqatigiinnermillu pilersitsisumik.

Isumassortariaqartut nukissaqarfigineqartutut, piffissaqarfigineqartutut – Pisariaqartitsut ikiorneqarsinnaanerminnik naatsorsuuteqarsinnaasutut misigilersissallugit.

Utoqqaat atugaat malunnaatilimmik aqqivigiumavagut.

Inuit tamarmik akilersinnaasaminnik ineqarlutik toqqissisimanissaat imminullu innuttaasut napatissiinnaasut amerlanerulernissaat aqqutissiuullugu.

Meeqqat ilaqutariillu nukittuut pilersillugit. Ikiortariaqarpata aqqutissiuuttariaqarpatalu siusissukkut iliuuseqarfigalugit.

Meeqqat kigutaasa narlorsartinnissaat akissaqarfigalugu.

Nunap inuisa siunissaat nunattalu immikkoortuisa periarfissai qitiutillugit inuussutissarsiornikkut inerisaaneq toqqammavississallugu.

Puigornagulu nunarsuarmioqataagatta suleqateqarnikkut inerisartuagassatsinnik. Silallu pissusaata allanngoriartorneranut iliuuseqaqatissatsinnik aqqjissutissanillu inerisaaqatissatsinnik.

Naatsumik oqaatigalugu. Nunatsinni inuit tamarmik inuiaqatigiinnut tunniussassaqarnerat upperalugu annertusaqqinnerullugulu sulissaagut. Naapertuilluartumillu inuiaqatigiit toqqammaveqartillugit.

Pisussaaffigaarpummi isummersuinnarata, suliavut aamma ilisimassallugit.

Nunallu siuttui tassaasariaqarpud naalackersuinikkut inuiattut anguniakkatsinnut aqquserniortussat timaliisussallu.

Innuttaasut peqataatilluarlugit sulianullu malinnaatilluarnissaannik pisussaaffeqartut.

Pissaaneq inuiaat pigisaat taasinermikkullu atortitaat, erialugulu atornearlunnagulu ingerlatsisussat.

Nunamik inuinillu ataatsimoortitsisussat.